

ВЪЗДЪРЖАНИЕ В ЕЖЕДНЕВНИЯ ЖИВОТ

- Отче, веднъж ни бяхте казали: "В духовната битка е нужна блокада". Какво имахте предвид?

- По време на война целта е враговете да бъдат блокирани. Обсаждат ги, затварят ги в стените на града и не им позволяват да си доставят храна. След това прекъсват и водоснабдяването им. Защото ако враговете нямат провизии и боеприпаси, ще се принудят да се предадат. Искам да кажа, че по същия начин чрез поста и бдението дяволът бива обезоръжен и отстъпва. "Постом, бдением, молитвою, небесная дарования приим..." 1, казва песнописецът.

Чрез аскетическите подвизи човек става като безплътен. Разбира се, въздържанието трябва да се съблюдава с оглед на една по-висша духовна цел. Ако някой се въздържа, за да се освободи от токсините на мазнините, той продължава да се грижи за добруването на плътта си. Тогава неговата аскеза е подобна на йогистките упражнения. За съжаление дори хора на Църквата пренебрегват въпроса за аскетическите подвизи. Казват си: "Трябва да си похапна, да се насладя на едно, на друго, защото Бог е направил всичко за нас". Знаете ли какво ми каза веднъж един архимандрит, с когото се случи да обядваме заедно у наши близки? Аз не можех да се насиля да ям повече, отколкото ям обикновено, а той забеляза това и ми каза: "Ако някой разорява Божия храм, него Бог ще разори" (1 Кор. 3:17). "Може би си го разбрал превратно", казвам му. Това изречение за аскезата ли се отнася, или за разпуснатия живот? Този цитат се отнася до тези, които разрушават и унищожават Божия храм 2 с блудство, със злоупотреби; няма предвид тези, които се въздържат от любов към Христа". И забележете как успокояваше сам себе си и си казваше: "Трябва да ядем, за да не рушим Божия храм"! Друг човек след посещението си в един манастир ми каза: "Отидох в един манастир, а там монасите са се разболели от многото постене. Съдовете със зехтин си стоят непокътнати. Такива работи, отче, причиняват постът и бдението!" Какво да му речеш!? Такива хора не искат да се лишат от нищо. Хапват си каквото си поискат, а след това обвиняват другите, които съблюдават въздържание, за да оправдаят себе си. Не са изпитвали духовната радост на въздържанието. Някои пък казват: "Трябва да изпия толкова чаши мляко. По време на Великия пост ще постя, но след това ще си наваksam, защото трябва да си набавя толкова и толкова белтъчини." Не че организъмът му има нужда, но си казва, че това му се полага и така успокоява мисълта си, че всичко е наред и че не върши грях. Но човек само да мисли по този начин, това вече е грях! Докъде стига сухата човешка логика?! Да спазва и постите, които Църквата е определила, но и да не се лиши от това, което е пропуснал по време на поста. Е, как после да се задържи у него Светият Дух?

Да знаете какво любочестие имат някои семейни хора! Веднъж един много прост човек, който имал девет деца, отишъл да се изповяда и изповедникът му казал да се причасти. "Как да се причастя, казал му, като слагаме по малко олио в яденето, понеже и аз и децата ми работим?" "Колко деца имаш?", попитал го изповедникът. "Девет". "Колко олио слагате в яденето?" "Две лъжици". "Колко олио ти се пада тогава, бедни мой?", казал му изповедникът, иди да се причастиш!" Били единадесет души и ядяли всичко на всичко две лъжици олио и все пак това смущавало помислите му!

Познавам миряни, които с помощта на духовната аскеза са достигнали святост. Ето на, до

неотдавна на Света Гора работеше в продължение на години един мирянин с детето си. След това се намери една хубава работа в родното им място и бащата реши да вземе детето си и да си замине, за да бъде цялото семейство заедно. Синът му обаче беше запленил от аскетическия живот на монасите и знаейки с колко душевен смут е изпълнен светският живот, не поиска да последва баща си и да се върне в света. Каза му: “Татко, нали имаш и други деца, остави едно и в градината на Света Богородица”.

Понеже настояваше, баща му се принуди да го остави. Това момче беше неграмотно, но беше много чувствително, изпълнено с любочестие и простота. Чувстваше себе си много недостоеен, за да стане монах, понеже си мислеше, че няма да може да се справи с монашеските задължения. И тъй, намери си една малка колиба, която едно време бяха използвали за обор, затвори вратата и прозореца с камъни и папрат и остави малък кръгъл отвор, през който да влиза и излиза пълзешком, като го затваряше отвътре с едно парцаливо палто, което бе намерил захвърлено там. Дори не палеше огън. Разбира се, даже и гнездата на птиците бяха по-добри от неговото гнездо, както и хралупите на животните по-добри от неговата. Обаче радостта, която чувстваше тази душа, никога не могат да я почувстват тези, които живеят в богати дворци, защото той се подвизаваше заради Христа и Христос беше близо до него, не само в колибата му, но и в неговия духовен дом, в тялото му, в сърцето му. Затова живееше в рая. От време на време излизаше от гнездото си и навестяваше по някоя килия, в която отците имаха работа в градината. Помагаше им в работата и те му даваха по малко сухар и маслини. Ако не му позволяваха да работи, не приемаше да вземе и благословия. Това, което вземаше като благословение, трябваше да го заплати двойно с труда си. Разбира се, само Бог знаеше вътрешния му духовен живот, защото живееше в неизвестност, просто и тихо. Обаче от една случка, която стана известна, човек може много да разбере. Веднъж минал през един манастир и попитал кога започва Великият пост – въпреки че за него почти цялата година била един Велик пост – и след това отишъл и се затворил в гнездото си. Изминали почти три месеца, без да усети кога са изминали. Веднъж излязъл и отишъл в един манастир, за да попита кога е Пасха. Останал на службата, причастил се на светата Литургия и после отишъл заедно с отците на трапеза. Гледа на масата червени яйца – било отдание на Пасха 3. Станало му чудно и попитал един брат: “Та нима дойде Пасха?” “Каква Пасха?”, отговорил му братът. “Утре е Възнесение!” С други думи, постил е през цялата Велика Четиридесетница и още други четиридесет дни до Възнесение! По този начин се подвизаваше до кончината си. Един ловец го намерил умрял два месеца след смъртта му и съобщил на полицията и лекаря. Лекарят ми каза: “Не само че не миришеше, но напротив издаваше благоухание”.

1 “Чрез поста, бдението и молитвата си получил небесни дарования”... – част от общия тропар на преподобен: “Пустинний жител и в телеси ангел” – б.изд.

2 Под Божий храм тук Апостолът разбира човешкото тяло, което след като се очисти, става способно да приеме Божията благодат – б.пр.

Автор: Св. Паусий Светогорец

Източник: За семейния живот, Слова, том 4